

Povodom 50-godišnjice dolaska Josipa Broza Tita na čelo KPJ-SKI

Referat predsednika Predsedništva Centralnog komiteta Saveza komunista Jugoslavije na svečanoj sednici Centralnog komiteta povodom 50-godišnjice dolaska Josipa Broza Tita na čelo Komunističke partije Jugoslavije, koja je održana u Beogradu 24. avgusta 1987. godine.

BOŠKO KRUNIĆ

Ostajemo verni Titu i njegovom velikom revolucionarnom delu

Dolazak Josipa Broza Tita na čelo Komunističke partije Jugoslavije jedan je od najznačajnijih istorijskih međaša jugoslovenskog revolucionarnog radničkog pokreta. Po Titovom dolasku na čelo, Partija uspešno započinje proces prerastanja u idejno i politički jedinstvenu, čvrsto organizovanu i borbenu avangardu radničke klase. Nova politička strategija i taktika Partije, koje je kreirao Tito, snažno su razbuktavale svest potlačenih narodnih masa i pokretale ih u odlučne borbe za revolucionarni i demokratski preobražaj društva i dovele do svih pobjeda i društvenih promena koje su radnička klasa i narodi i narodnosti Jugoslavije izveli u našem društvu u proteklih pedeset godina.

Inspirisani veličinom Titovog revolucionarnog stvaralaštva, težimo da što uspešnije sagledamo, odredimo i ostvarimo ciljeve u ovoj etapi našeg društvenog razvoja, kako bismo brzo i s većom odlučnošću savladivali sadašnje teškoće.

Saznanje o Titovoj istorijskoj ulozi u našim i svetskim relacijama narasta i još se jasnije ocrtava i iskazuje: Tito je za sve naše narode i narodnosti bio i ostao simbol i putokaz, hrabrost i mudrost, dosledan komunista, odlučan borac za prava radničke klase i jačanja bratstva i jedinstva, vođa narodnooslobodilačke borbe, socijalističke revolucije i nesvrstane spoljne politike — državnik poštovan i uvažavan u celom svetu.

Svestrano i sistematsko izučavanje Titovog celokupnog dela, afirmacija njegovog revolucionarnog radničko-klasnog kursa i odlučnost da se deluje u tom duhu — sada su nam potrebni više nego ikad. To je neophodno, pre svega, radi toga da bi se objedinile sve snage našeg društva oko programa za izlazak iz krize, oko projekta koji su razradile vodeće snage naše zemlje, sa Savezom komunista na čelu, a koji treba da osigura stabilnost u razvoju Jugoslavije.

Pedeset godina je prošlo od dolaska Josipa Broza Tita na čelo KPJ, jednog od najznačajnijih istorijskih međaša jugoslovenskog revolucionarnog radničkog pokreta, koji je

započeo konsolidaciju komunističke avangarde i snažno uticao na tokove date revolucionarne etape. Po Titovom dolasku na čelo, Partija uspešno započinje proces prerastanja u idejno i politički jedinstvenu, čvrsto organizovanu i borbenu avangardu radničke klase, odlučno otklanjajući unutrašnje slabosti i greške i obračunavajući se oštro s oportunizmom, sektaštvom i frakcionaštvom u svom vrhu. On je začeo, istovremeno, jedan novi, revolucionarni metod rada naše partije, izgrađivala se nova politička strategija i taktika, koja je snažno razbuktavala svest potlačenih narodnih masa i pokrenula ih u odlučne bitke za revolucionarni i demokratski preobražaj društva i dovela do svih pobeda i društvenih promena koje su radnička klasa i narodi i narodnosti Jugoslavije izveli u našem društvu u proteklih pedeset godina. Zato uvek s uvažavanjem i ponosom sagledavamo istorijski smisao i značaj dolaska Josipa Broza Tita na čelo Komunističke partije Jugoslavije.

Širom naše zemlje, u mnogobrojnim aktivnostima povodom ovog značajnog jubileja ispoljilo se ne samo nastojanje da se što celovitije spoznaju značaj i domašaji Titovog dela nego se opravdano težilo i tome da se — inspirisani veličinom njegovog revolucionarnog stvaralaštva — što uspešnije sagledaju, odrede i ostvaruju ciljevi u ovoj etapi našeg društvenog razvoja, kako bismo brže i s većom odlučnošću savladivali sadašnje teškoće. To nije samo najbolji način za obeležavanje značajnih događaja iz naše savremene istorije već i da stvarno ostanemo dosledni Titovom delu, i na njemu čuvamo i u novim uslovima dalje razvijamo tekovine socijalističke revolucije, kao i da očuvamo i još više učvršćujemo istaknuto mesto — nezavisne i nesvrstane socijalističke Jugoslavije — u savremenom svetu.

U vremenu koje neumitno protiče i ljudima, stvarima i pojavama ponešto dopisuje ili oduzima, saznanje o istorijskoj Titovoj ulozi u našim i svetskim relacijama — pa i sada u dramatičnim sudarima s uzrocima i posledicama krize — narasta i još se jasnije ocrtava i iskazuje: Tito je za sve naše narode i narodnosti bio i ostao simbol i putokaz, hrabrost i mudrost, dosledan komunista, odlučan borac za prava radničke klase i jačanje bratstva i jedinstva, vođa narodnooslobodilačke borbe, socijalističke revolucije i nesvrstane spoljne politike — državnik poštovan i uvažavan u celom svetu.

Veliki istorijski značaj dolaska Josipa Broza Tita na čelo Komunističke partije Jugoslavije proizlazi prvenstveno iz činjenice da je on bio radnik, komunista prekaljen u oštroj klasnoj borbi, koji je znao da pokreće i vodi akcije radnih masa i koji će neiscrpnim stvaralačkim radom i inicijativama odlučujuće doprinositi izgradnji njenog klasnog bića i celokupnog razvitka.

Godina tridesetsedma je vreme kada je u Evropi postajala sve očiglednija neminovnost sudara snaga fašizma i rata sa snagama mira, demokratije i slobode. Pred naprednim snagama svih zemalja, a naročito onih kojima je pretila opasnost od neposredne fašističke agresije, postavljala su se neodložno pitanja njihovog okupljanja, jedinstva i jasnih političkih opredeljenja radi organizovanog suprotstavljanja fašizmu.

Tito se u trenutku promena koje su nastale u Centralnom komitetu naše partije nalazio na višemesečnom radu u zemlji, gde je kao član Politbiroa, i s posebnim ovlašćenjima za rad i odgovornost Partije u zemlji, obavljao mnoštvo važnih zadataka. Radio je na stvaranju narodnog fronta i razvijanju antifašističkog pokreta, na slanju jugoslovenskih dobrovoljaca u Španiju i, naročito, na jačanju i izgrađivanju novog stila rada partijskih i skojevskih organizacija, na njihovom omasovljenju i proširenju uticaja u narodu.

U tom zahuktalom revolucionarnom radu Tita je prekinuo nagli poziv da odmah dođe u Pariz. Dva člana Politbiroa koji su tada obavljali rukovodeće funkcije u Centralnom komitetu KPJ, čije je sedište bilo u Parizu, kada su videli da se Milan Gorkić, tadašnji generalni sekretar Centralnog komiteta već duže ne vraća i ne javlja iz Moskve, gde je bio pozvan na redovno referisanje u rukovodstvo Kominterne (tada su bile u razmahu strahovite staljinske čistke, osude i uništavanja revolucionarnih kadrova), odlučili su da pozovu Tita da dođe i preuzme odgovornost za dalji rad Centralnog komiteta, a time i Partije u celini. Tito je stigao u Pariz 17. avgusta 1937, a u toku nekoliko narednih dana izvršena je smena u vrhu rukovodstva KPJ. Zato se taj datum i uzima kao datum Titovog dolaska na kormilo Partije.

Ubrzo se pokazalo da se tada nije radilo o uobičajenoj promeni ličnosti u rukovodstvu jednog pokreta, već da je KPJ krenula ka dubokim promenama i osposobljavanju za velike ispite koji su joj predstojali.

Odlazak Gorkićev u Moskvu pretvorio se, u stvari, u opoziv s funkcije, zatim je usledilo njegovo hapšenje, da bi, najzad, sa stotinama drugih jugoslovenskih revolucionara stradao u Staljinovim čistkama.

Suočen s velikim opasnostima, u situaciji punoj neizvesnosti, u kojoj su se KPJ i on lično nalazili, Tito je krajem 1937. i u toku 1938. godine vodio jednu od najtežih bitaka u svom životu — da se »Partija i pokret sačuvaju od potresa da bi se očuvala i dalje razvijala, kako bi mogla ispunjavati svoju revolucionarnu ulogu u jugoslovenskom društvu«.

Težište svoje aktivnosti Tito je usmerio na jačanje pokreta u zemlji, na dalje razvijanje najraznovrsnijih oblika delatnosti i borbe za očuvanje jedinstva partijskih redova, energično se boreći za suzbijanje frakcionaških pojava i sektaštva. Odlučno se zalagao za prijem u Partiju progresivnih, poštenih i borbenih ljudi, za najšire političko okupljanje svih demokratskih i patriotskih snaga u borbi protiv reakcionarne i profašističke politike režima i sve neposrednije fašističke opasnosti koja je pretila nezavisnosti Jugoslavije.

Tito je u to vreme sproveo još ranije donesenu odluku, za koju se i sam dugo i energično zalagao, o povratku rukovodstva KPJ iz inostranstva u zemlju. To je učinio na svoju odgovornost i početkom maja 1938. u zemlji je formirao privremeno rukovodstvo KPJ, sastavljeno od ljudi izraslih i prekaljenih u klasnim borbama.

Za sve to vreme nastojao je da se reši tzv. pitanje KPJ u Kominterni. Ono je rešeno u toku njegovog višemesečnog boravka u Moskvi, od avgusta 1938. do januara 1939. godine. Tada je odlučeno, kao najvažnije a to je i zvanično potvrđeno na sednici Političkog sekretarijata Izvršnog komiteta Kominterne 5. januara 1939, da se izvrši reorganizacija rukovodstva KPJ, tj. da se njegovo tadašnje Privremeno rukovodstvo reorganizuje u Centralni komitet i da se taj zadatak poveri Josipu Brozu — Valteru.

Tito se vratio u zemlju u proleće 1939. godine. Sredinom marta iste godine, u Bohinjskoj Bistrici, održao je sednicu reorganizovanog Centralnog komiteta, u stvari članova ranijeg Privremenog rukovodstva. U junu je održano i zemaljsko savetovanje rukovodećeg aktiva KPJ, na kome je odobren dotadašnji rad novog rukovodstva KPJ, s Titom na čelu, i sve mere koje su preduzete u vezi sa reorganizacijom Par-

tije i njenim daljim jačanjem. Donete su i odluke o zadacima jugoslovenskih komunista u novonastalim uslovima, posebno pred narastanjem ratne opasnosti.

Jedan od značajnih međaša na tome putu je Peta zemaljska konferencija KPJ, koja je održana u Zagrebu, oktobra 1940. godine, na kojoj je ispoljeno puno jedinstvo redova preporođene i ojačane Partije. Na Konferenciji su, uz učešće 110 delegata — koji su, u stvari, činili buduće rukovodstvo revolucije — razrađena i potvrđena strateška opredeljenja i zamisli jugoslovenskih komunista o predstojećoj borbi protiv fašizma i za odbranu nezavisnosti Jugoslavije, o načinu rešavanja nacionalnog pitanja i o borbi za demokratizaciju političkog života u zemlji — na putu za pobeđu revolucije i socijalističku budućnost.

Najtešnje povezana s radničkom klasom i narodom, iznutra konsolidovana i jedinstvena, Komunistička partija Jugoslavije spremno je išla u susret sudbonosnim istorijskim zbivanjima. Svoje jedinstvo s radnim i narodnim masama učvrstila je borbom za rešavanje socijalnih problema, slobodu i ravnopravnost naroda, nezavisnost i mir. Pozvala je na aktivnu odbranu zemlje, a njeno se članstvo svrstalo u prve redove oružanog otpora. Njene poruke i politički program bili su izraz interesa najširih slojeva svih naših naroda i narodnosti, i zato je mogla stati na čelo svih naprednih snaga. U tome je sadržana jedna od trajnih pouka u ostvarivanju avangardne uloge Partije, što je i sada jednako važno, kao i u svim istorijski prelomnim trenucima.

Drugi svetski rat i kapitulaciju stare Jugoslavije KPJ je dočekala spremna i odlučna da se oružanom borbom suprotstavi i istraje do konačne pobeđe i oslobođenja zemlje. Za razliku od svih ostalih političkih partija, ona je imala nepodeljeno poverenje svih naroda. Zato je u vatru oslobodilačkog ustanka i rata uspela da povede sve patriotske snage, bez razlike na verska i politička ubeđenja — u duhu bratstva i jedinstva i ravnopravnosti naroda koji čini okosnicu političke linije narodnooslobodilačkog antifašističkog fronta.

Komunistička partija Jugoslavije stala je na čelo opštenarodnog ustanka za oslobođenje zemlje ne čekajući da joj tu slobodu donese neko drugi. To se pokazalo kao veoma značajna i dalekosežna orijentacija. Naša zemlja je dala ogroman doprinos borbi protiv fašizma. U toku NOR-a od parti-

zanskih odreda i jedinica nastale su snažne proleterske divizije i narodnooslobodilačka armija osposobljena za najveća dostignuća. Masovni heroizam boraca i naroda, njihova rešenost da zbace jaram okupatora i njegovih slugu ostaće trajno zapisani kao najsvetlije stranice u burnoj istoriji naših naroda i narodnosti.

Četvorogodišnja oslobodilačka epopeja bila je za jugoslovenske narode i narodnosti, ujedno, i pobedonosna revolucija. Po likvidiranju starog društvenog poretka, stvorena je narodna vlast, udareni temelji novog socijalističkog uređenja i rešeno nacionalno pitanje na osnovi pune ravnopravnosti naroda i narodnosti. Ravnopravnost i bratstvo i jedinstvo najveća su tekovina te zajedničke borbe, osnov na kome i sada počiva SFRJ.

Pobedonosni narodnooslobodilački rat i revolucija naroda i narodnosti Jugoslavije čvrst su dokaz da je uspešna borba jedne male zemlje protiv najmoćnije imperijalističke sile moguća ako se oslobodilački pokret oslanja na sveukupne snage naroda, otvarajući mu perspektivu slobode, nezavisnosti, socijalnog i nacionalnog oslobođenja i društvenog napretka.

Pokretanjem narodnih masa na oružanu borbu, kao subjekt te borbe, KPJ je, s Titom na čelu, reafirmisala na delu Marksov princip o naoružanom narodu. Taj princip će ostati ideja vodilja naše sveukupne odbrambene politike i doktrine u čitavom posleratnom razdoblju, a i sada ga razvijamo kroz koncepciju opštenarodne odbrane i društvene samozaštite, što ostaje naše trajno opredeljenje.

Neprekidno četrdeset tri godine Tito se nalazio na čelu naše partije, obavljajući predano, odgovorno i uspešno dužnost čelnog čoveka jugoslovenskih komunista. U tom razdoblju Partija je izrasla u snažnu revolucionarnu idejno-političku predvodnicu radničke klase i naroda i narodnosti naše zemlje i odgovorno vršila svoju istorijsku misiju.

Po Titovom dolasku na njeno čelo, KPJ sve više postaje prava radnička avangarda i vodi politiku kakva odgovara borbenim težnjama i osećanjima ogromne većine radnih i narodnih masa Jugoslavije. Bila je to orijentacija na borbu za rešavanje konkretnih ekonomskih i socijalnih problema radnih ljudi grada i sela, za ostvarivanje njihovih demokrat-skih prava i nacionalne ravnopravnosti. Bio je to odlučan

kurs najtešnje povezanosti partijskog članstva s narodom, koncepcija partije radnih masa, nasuprot koncepciji partije kao doktrinarne sekte, izolovane od masa i opterećene dogmatizmom.

Za Titovo poimanje uloge komunističke partije, odnosno Saveza komunista Jugoslavije u našem društvu, s pravom se može reći da je inspirisano Marksovim konceptom »partije u velikom istorijskom smislu«. Pod Titovim vođstvom partija jugoslovenskih komunista suštinski se suočila s gorućim društveno-istorijskim problemima koji traže epohalna rešenja. Revolucionarna avangarda radničke klase Jugoslavije, mora stoga, prema Titu, svojim moralnim vrednostima, teorijskim saznanjima i političkim delovanjem da zahvata celokupnu životnu i društveno-istorijsku problematiku radničke klase i seljaštva, naroda i narodnosti. Za Tita to znači da Partija mora na svome revolucionarnom humanističkom programu da okuplja sve progresivne snage jugoslovenskog društva. Otuda nije slučajno Titovo nastojanje da Komunistička partija, odnosno Savez komunista Jugoslavije, u okviru svog jasnog klasnog programskog opredeljenja i svojom globalnom organizacionom konstitucijom, dosledno izrazi nacionalne osobenosti svojih sastavnih delova. Uspostavljanjem prave dijalektičko-istorijske veze između tih momenata, Tito je tokom više decenija odlučujuće doprinosa idejnom opredeljenju i organizacionom oblikovanju razvoja naše političke avangarde i usmeravanju revolucionarne prakse svih ostalih subjektivnih snaga.

Imajući u vidu mesto i ulogu Saveza komunista u političkom sistemu socijalističkog samoupravljanja, potrebno je naglasiti da je Tito to mesto i ulogu SKJ anticipatorski definisao ravno pre četrdeset godina, 27. septembra 1947, kada je obrazlagao odnose Komunističke partije i Narodnog fronta Jugoslavije. Naglašavajući da je KPJ »sastavni dio Narodnog fronta« i »njegov predvodnički dio«, Tito je jasno definisao da KPJ, upravo kao avangarda radničke klase, treba da bude predvodnik u cjelokupnom društvenom razvitku.

Polazeći od tog opredeljenja, Tito je neumorno inicirao i podsticao brže promene i usavršavanja u metodu i delovanju Saveza komunista. U okviru toga, poseban i suštinski značaj imala je promena imena Komunistička partija Jugo-

slavije u Savez komunista Jugoslavije i donošenje Programa SKJ.

Insistirao je da »Savez komunista Jugoslavije i njegovi članovi, kao pojedinci, moraju biti svjesni inicijatori neprekidnog razvijanja socijalističke demokratije. Oni ne smiju dozvoliti da birokratske metode i razne lokalističke tendencije koče pravilan i normalan razvoj društvene zajednice kao cjeline«.

Zato je i zahtevao da SKJ bude tamo gde se razvija samoupravna i politička aktivnost radnih masa — u materijalnoj proizvodnji, u Socijalističkom savezu, i drugde. To je značilo da SKJ mora biti otvoren za sve inicijative i težnje radnih ljudi i građana, da u tom smislu vodi političku akciju. Tito je stalno ukazivao da, u skladu s tim, moramo posvetiti posebnu pažnju mestu i ulozi osnovne organizacije Saveza komunista, kao temeljnog oblika i subjekta celokupne politike i idejno-političkog delovanja komunista. Istovremeno, insistirao je na tome da Centralni komitet SKJ mora obezbeđivati »jedinstveno djelovanje cijelog Saveza komunista kao — ideološko-politički i organizaciono — jedinstvene avangarde radničke klase, sa jedinstvenom političkom platformom«. Tome se mora dodati i njegovo stalno zalaganje za dosledno ostvarivanje principa demokratskog centralizma, jačanje idejnog i akcionog jedinstva Saveza komunista i izgrađivanje moralnog lika komuniste. Stalno se zalagao za razvijanje demokratskih odnosa u Savezu komunista, za stvaralački dijalog, principijelnu kritiku, za slobodno i otvoreno iznošenje mišljenja, kao najbolji instrument revolucionarnog i stvaralačkog jedinstva. Stavovi i odluke koje proizilaze iz takvih demokratskih odnosa i koje usvoji većina — isticao je Tito — postaju zakon za svakog komunistu, pa i onog koji je imao drugačije mišljenje: »Svako suprotno ponašanje vodilo bi grupašenju i frakcionaštvu, razbijanju jedinstva Saveza komunista Jugoslavije«.

Njegova istrajna borba za idejno-političko i akciono jedinstvo SKJ na osnovama demokratskog centralizma snažno je obeležila njegovu ukupnu aktivnost u svim periodima revolucionarne delatnosti. To jedinstvo u redovima komunista smatrao je značajnim uslovom uspešnog razvoja socijalističkog samoupravnog društva i jačanja ravnopravnosti, bratstva i jedinstva naroda i narodnosti Jugoslavije. Zato je uvek

tražio da se najveća pažnja posvećuje upravo jačanju idejnog i akcionog jedinstva komunista i da se ono stalno izgrađuje i potvrđuje u najužoj vezi s društvenom stvarnošću i aktuelnim zadacima, a ne na rečima. Naročito je smatrao štetnim raskorak između reči i dela. Posebno je naglašavao odgovornost Saveza komunista republika i pokrajina, odnosno njihovih centralnih i pokrajinskih komiteta za izgradnju i ostvarivanje jedinstvene politike SKJ.

Upravo zato što su problemi s kojima smo sada suočeni veoma teški, komunisti moraju biti svesni svoje odgovornosti za jedinstvo SKJ, bez kojeg je nemoguće stvaranje povoljnije političke klime u kojoj će biti moguće brže i efikasnije rešavanje tih problema.

Kao proleterski borac, marksistički mislilac i revolucionarni stvaralac, Tito je duboko pronicao u društvene procese, u glavne tokove savremene istorije, otkrivajući njihovu suštinu i sagledavajući zahteve i probleme koje je stavljala na dnevni red, kao i razvojne tendencije i mogućnosti konkretno-istorijskog kretanja i da to istovremeno oblikuje u strategiju našeg komunističkog pokreta.

Titove istorijske inicijative i revolucionarno stvaralaštvo uvek su sledili dijalektičku zakonitost kretanja socijalističke revolucije. S jedne strane, on je uvek imao na umu da novo u revoluciji nastaje iz starog i posredstvom starog. S druge strane, dobro je znao da se socijalistička revolucija može doista razvijati kao revolucija, koja tokom čitave jedne istorijske epohe ukida klasno društvo i uspostavlja besklasnu komunističku zajednicu jedino ukoliko svoje konačne ciljeve ne ostavlja za neku daleku budućnost. Njeni konačni, istorijski ciljevi moraju biti stalno na njenom putu, u samom njenom toku, u pokretu, jer će bez njih put postati bespuće.

Čvrsto je polazio od toga da marksistička nauka nije dogma, nije skup kanona po kojima treba da se ravna praksa, već oruđe za orijentaciju i akciju u konkretnoj istorijskoj situaciji. Izgrađujući strategiju i taktiku jugoslovenskog revolucionarnog pokreta prema konkretnim uslovima naše zemlje, Tito je, zajedno s plejadom naših istaknutih revolucionara — marksista, oslobodio revolucionarnu orijentaciju Partije od doktrinarnih šablona i tuđih recepata.

Tito je u jednom pismu, još u novembru 1941. insistirao da se ima »u vidu činjenica da se naša borba razvija u posve

specifičnim uslovima i da zato ide i svojim originalnim putevima«. Naša partija, s Titom na čelu, i naš komunistički pokret nisu, dakle, bili slepo i poslušno oruđe Kominterne, kao što to učestalo nastoje nametnuti kao istorijsku istinu naši kvazilevičari i intelektualci predstavnici malograđanskog konzervativizma. Upravo zahvaljujući Titu, Partija je na vreme shvatila tu specifičnost uslova i originalnost puteva, što je oslobodilačku borbu i našu revoluciju — na osnovu širokog narodnog fronta i masovnog heroizma na platformi KPJ — i dovelo do pobede.

Nije, stoga, nimalo slučajan sukob između KPJ i Kominforma 1948. godine. Bio je to, u suštini, sukob između snaga koje teže hegemoniji i snaga koje na društvene promene gledaju stvaralački i streme nezavisnosti i slobodi. Noseći najveću odgovornost, po prirodi svoje funkcije generalnog sekretara KPJ, Tito je smelo pružio otpor pokušaju grubog mešanja u naš unutrašnji razvitak i stranoj dominaciji, braneći pravo jugoslovenskih komunista da sami odlučuju o pitanjima koja se tiču radničke klase i naroda Jugoslavije. To je dobilo jednodušnu podršku komunista i radnih masa naše zemlje. Ubrzo se pokazalo da je to bila istorijski dalekosežna odluka, od bitnog značaja ne samo za razvoj naše revolucije već i za razbijanje monopola i za ravnopravne odnose u međunarodnom radničkom pokretu i napredak socijalizma kao svetskog procesa.

U kontinuiranoj borbi za izgradnju sistema socijalističke samoupravne demokratije Tito je neprekidno naglašavao da je »čovjek smisao i svrha revolucionarne borbe radničke klase. Borba za ljudsko među ljudima, za sve bolje i humanije odnose, za čovjeka kao slobodnog proizvođača i stvaraoca — to je krajnji cilj i smisao borbe radničke klase«.

Tito je stalno upozoravao da stagnacija u hodu revolucije može izazvati veoma ozbiljne društvene deformacije i poremećaje, te da se zato tekovine revolucije čuvaju i učvršćuju upravo njihovim neprekidnim razvijanjem.

Radni čovek je za Tita uvek bio i ostao glavna stvaralačka snaga i subjekt socijalizma, što znači da je neprekidna borba za njegov stvarno bolji život i ličnu sreću, dakle, za takve društvene i materijalne odnose u kojima će radni čovek suvereno odlučivati o uslovima, sredstvima i rezultatima svoga rada — svrha svih društvenih nastojanja i čitavog

našeg socijalističkog kretanja.

Uvođenje samoupravljanja jedan je od koraka koji obeležavaju epohu. Izgradnja socijalizma u našoj zemlji na osnovama socijalističkog samoupravljanja sledi Marksov zahtev da oslobođenje radničke klase treba da bude njeno vlastito delo. Upravo to zalaganje za ostvarivanje interesa i težnji radničke klase i humanizaciju života radnih ljudi primerom vlastite zemlje i njenog revolucionarnog pokreta u praksi jeste ono što prožima celokupno Titovo revolucionarno delo.

Jačanje i razvijanje samoupravljanja Tito je sagledavao kao proces »razvlašćivanja« socijalističke države. Označio ga je kao specifičan oblik diktature proletarijata, u kojoj radnička klasa ne samo što preuzima vlast u sferi političkog sistema već preuzima i presudnu ulogu odlučivanja o uslovima i rezultatima svoga rada. Tito u samoupravljanju vidi istorijski viši oblik socijalističke revolucije, oblik koji omogućava njeno produblјavanje i kontinuitet nakon perioda revolucionarnog etatizma.

Ostvarivanjem tog novog koncepta socijalizma, novog programa socijalističkih odnosa u proizvodnji, samoupravljanje je za Titova života prošlo nekoliko etapa u svom razvoju, što je bilo omogućeno, odnosno osmišljeno Titovim inicijativama, s težnjom da se sistem samoupravljanja proširuje na celu oblast društvene reprodukcije.

Tito je, u stvari, stalno insistirao da »neposredni proizvođači treba da budu glavni nosioci proširene reprodukcije«. To je osnova samoupravne integracije društva i efikasne borbe protiv stalnih snažnih birokratskih i etatističkih monopola.

Za ta opredeljenja Tito se neprestano borio, a 1970. godine upozorava:

»Pojavljuju se neki ljudi koji bi želјeli likvidaciju radničkog samoupravljanja. Ko su ti ljudi i šta oni zapravo hoće? To su, u prvom redu, birokrati i tehnokrati, koji bi htјeli da proizvođača ponovo pretvore u najamnog radnika o čijoj bi sudbini odlučivale uske grupe... U prirodi samoupravljanja nisu autarhija i zatvorenost, nego višestruka povezanost zajedničkih interesa i uzdruživanje rada na kvalitetno višem nivou.

Jednom riječju, moramo još dosljednije izgrađivati samoupravno društvo, u kome će na svim nivoima, biti omo-

gućen uticaj svih radnih ljudi, a prije svega, radničke klase ...»

I ti stavovi, te naročito aktuelne poruke ukazuju na ono bitno u Titovoj strategiji socijalističke revolucije: uspešno prevladavanje negativnih tendencija koje se javljaju s obzirom na protivurečnosti socijalističkog razvoja iziskuje da se učini nov revolucionarni korak koji socijalizam vodi napred. Uspešna borba moguća je samo u okviru daljeg razvoja revolucije, sa stanovišta bitnih inovacija koje radikalizuju radnički, socijalno-klasni i revolucionarni karakter socijalizma, odnosno socijalističkog samoupravljanja. To je, u stvari, strategija samoupravno udruženog rada kao osnovnog nosioca razvoja društva i unapređenja položaja čoveka u njemu. Ta orijentacija poslednjih godina zaostaje, pa nas i na ovoj deonici Titovog programa čekaju neodložni i ozbiljni preokreti, koje treba podupreti i promenama u privrednom i političkom sistemu, ali i jasnom idejno-političkom linijom i doslednom i konkretnom borbom SKJ, posebno protiv birokratsko-tehnokratskih tendencija, upravo radi jačanja socijalističkog samoupravljanja i položaja i uloge radničke klase. Naša osnovna orijentacija mora biti na jačanju vlasti radničke klase, a ne na liberalističkim koncepcijama koje svojom frazeologijom o slobodi delovanja u višepartijskom sistemu nude koncept razvoja sistema.

Celokupno Titovo delo, uključujući i njegove istorijske inicijative, bitno obeležava njegovo dosledno i trajno nastojanje da se izgrađuje i stalno razvija jedinstvo Jugoslavije kao federativne socijalističke samoupravne zajednice ravnopravnih naroda i narodnosti i njegova uporna, dugogodišnja borba za ostvarivanje nacionalne slobode i ravnopravnosti, za kovanje i učvršćivanje bratstva i jedinstva.

Gotovo da nema nijednog Titovog govora pre, u toku i, naročito, posle rata u kome ne ističe značaj bratstva i jedinstva naših naroda i narodnosti. Parola bratstva i jedinstva je doista Titova. Ona sadrži ono što nam je kao najvažnije u amanet ostavio, nama i budućim generacijama. Jer, u platformi narodnoslobodilačke borbe ta je parola postala prava zastava oko koje su se okupile sve nacionalne progresivne snage naše zemlje, što je bio uslov i zaloga pobede. Sigurno je da bez te parole u njenom suštinskom značenju ne bismo izašli iz kala i bratoubilaštva.

Tito je duboko poimao dijalektiku međunacionalnih odnosa. Nikada ih nije gledao statički, već kao istorijski proces koji se stalno mora snažiti i bogatiti razvojem novih samoupravnih oblika i sadržaja zajedničkog života, od političkog sistema i ekonomije do svih vidova duhovnog stvaralaštva. U tome je bio smisao svih dosadašnjih krupnih ustavnih promena u našem društvu, kao i onih koje se sada preduzimaju. Pojave centralističkih, etatističkih i svih drugih oblika zatvaranja i razdvajanja u suštini su izraz odstupanja od ustavnog koncepta našeg federativnog sistema.

Misao Titova o bratstvu i jedinstvu i nacionalnoj ravnopravnosti doživljava svoju istorijsku potvrdu i dimenziju u stvaranju i razvoju jugoslovenske federacije od AVNOJ-a do danas. Snažne su i žive njegove reči — izgovorene još pre nekoliko decenija — da je Jugoslavija sazrela u srcu svakog građanina ove zemlje zato što je to zajednica bratstva, u kojoj granice federalnih jedinica nisu granice razdvajanja, nego granice spajanja, »kao one bijele crte na jednom mramornom stubu«. Razume se, uvek je sledilo njegovo upozorenje da takvo jedinstvo može postojati samo ako je svaki narod slobodan u federaciji i ako ona ima »karakter slobodnog upravljanja sobom«.

Kontinuitet Titove misli i dela u izgrađivanju bratstva, jedinstva i ravnopravnosti u našoj višenacionalnoj zajednici izražen u principu jedinstva klasnog i nacionalnog svedoči o njegovoj izuzetno postojanoj i upornoj borbi za tu veliku ideju. U bratstvu i jedinstvu je tražio snagu za socijalistički samoupravni preobražaj i za odluke u svim prelomnim trenucima kroz koje smo prolazili. Koliko je samo dragoceno i inspirativno bilo, i ostalo, njegovo stalno upozoravanje da bratstvo i jedinstvo moramo čuvati »kao zjenicu oka«. Otuda se beskompromisno i odlučno borio protiv svakog nacionalizma i šovinizma. Istinu o tome iskazivao je jednostavnim rečima: nacionalizam je neprijatelj socijalizma, najopasniji vid kontrarevolucionarnih tendencija u jugoslovenskim uslovima. Kontrarevolucionarni događaji na Kosovu to najbolje potvrđuju. Njihove posledice moramo i danas odlučnom i jedinstvenom akcijom savladavati prema Zaključcima Devete sednice CK SKJ. Zato narastanje nacionalizma u našoj zemlji uopšte mora biti ozbiljno upozorenje i znak za beskompromisan obračun s nacionalizmom u svakoj sredini.

Tito se uvek borio za to da mladi smelo ulaze u politički i društveni život, da otvoreno iznose svoje poglede i zahteve, ali i da preuzimaju odgovornosti i obaveze i dalje nose revolucionarne baklje razvoja. Svoj oslonac na mlade Tito je zasnivao na bogatom iskustvu iz naše socijalističke revolucije i saznanju da su mladi, pre svega, pozvani da menjaju i grade svet. Stalno je isticao da su problemi omladine i društveni, i da traže veliko angažovanje Saveza komunista, državnih i samoupravnih organa i Saveza socijalističke omladine. To su poruke i zalaganja od neprolaznog značaja. Titova armija bila je vojska mladosti! Ona je uzvraćala ogromnim rezultatima i čvrstim uverenjem u sopstvene sposobnosti za još veća dostignuća.

Zato SK i naše društvo u celini treba stalno da stvaraju mogućnosti da progresivna opredeljenja mladih, njihova znanja i sposobnosti dođu do potpunog izražaja. Bez toga život sutra ne može biti bolji nego što je danas.

Kao što je u našoj zemlji Titovo delo otvorilo perspektivu i začelo novi tip demokratije, socijalističke samoupravne demokratije, tako je i na međunarodnom planu njegova pregalačka borba najdublje utkana u perspektivu izgradnje svestranih demokratskih i ravnopravnih odnosa i saradnje u svetu. Spoljna politika Titove Jugoslavije bila je izraz autentičnog unutrašnjeg bića našeg društva — samoupravljanje i nesvrstanost čine organsku celinu naše politike i izrasli su iz autohtonosti i originalnosti oslobodilačke borbe i socijalističke revolucije naroda i narodnosti Jugoslavije.

Svojom neumornom državničkom aktivnošću Tito se borio i za bolji, humaniji i pravedniji svet, bez potčinjenosti i eksploatacije, za svet oslobođen od ratnih razaranja, u kome će svi ljudi i narodi biti prijatelji. Bio je jedan od glavnih arhitekata politike i osnivača pokreta nesvrstanosti, koji mu je još za života, na Šestoj konferenciji u Havani, odao zaslužen priznanje za »doprinos formulisanju principa i ciljeva nesvrstavanja« i za »neumorne napore u očuvanju i učvršćenju jedinstva i solidarnosti nesvrstanih zemalja i za njegov lični doprinos uspostavljanju ravnopravnijeg, pravednijeg i mirnog pokreta u svetu«, kako je to istaknuto u rezoluciji tog samita o specijalnom priznanju predsedniku J. B. Titu. Kao što je Lenjin otvorio epohu socijalističke revolucije, tako je i Titovo delo snažno doprinelo narastanju socijalizma kao

svetskog procesa i obeležilo borbu naroda za ravnopravne i demokratske političke i ekonomske odnose među svim zemljama, malim i velikim, bez obzira na njihove društvene sisteme.

Titov doprinos razvoju novih oblika tesne povezanosti borbe za interese radničke klase s borbom za nacionalno i socijalno oslobođenje, s aktivnom i miroljubivom koegzistencijom, za mir i demokratizaciju međunarodnih odnosa, za pravedno rešavanje međunarodnih sporova, posebno onih koji nastaju zbog sve većeg jaza između razvijenih i nerazvijenih, za uspostavljanje novog međunarodnog ekonomskog poretka, za jačanje uloge OUN, kao jedinog univerzalnog svetskog foruma, poznat je i priznat od strane demokratskih, progresivnih i miroljubivih snaga sveta. Aktivna miroljubiva koegzistencija izrazila se u dinamičnoj spoljnopolitičkoj praksi Jugoslavije, u koncept integralne politike u međunarodnim odnosima. Boreći se za demokratizaciju međunarodnih odnosa, Jugoslavija je polazila od stava da je mir nedeljiv, što zahteva stalan i aktivan odnos prema svim pitanjima života međunarodne zajednice.

Put unutrašnjeg razvoja Jugoslavije i Titov doprinos međunarodnoj praksi i misli socijalizma, doslednoj borbi protiv imperijalizma, hegemonizma i svih oblika potčinjavanja dobili su potpuni izraz u izvornim načelima politike nesvrstavanja. Svojim udelom u naporima da se politika nesvrstanosti izrazi kao program demokratizacije međunarodnih političkih i ekonomskih odnosa, da nesvrstani pokret izraste u nezavisan, vanblokovski, globalan i nezaobilazan faktor međunarodnih odnosa, Tito i Jugoslavija dali su i daju nesebičan doprinos stvaranju vizije novog sveta. Politika nesvrstavanja u Titovoj koncepciji nije samo negiranje blokovske podele sveta već i put za njeno prevladavanje, za izgrađivanje novih pravednih, demokratskih i ravnopravnih međunarodnih, političkih i ekonomskih odnosa. To je, ujedno, i najšira platforma borbe za mir, za razoružanje i miroljubivu koegzistenciju, ravnopravnu saradnju malih i velikih u podeljenom, ali sve više međuzavisnom svetu. »Zato savremena epoha zahtijeva ne samo savremene društvene odnose i sisteme nego i savremene međunarodne odnose. Ona zahtijeva da se u međunarodnim odnosima stvore takve norme i mehanizmi koji će onemogućiti svaki pokušaj rješavanja spornih pitanja

putem rata. Danas se postavlja zadatak da se stvore takvi odnosi u međunarodnom životu da pojedinci ili grupe ne mogu rješavati o ratu ili miru. Sudbina svijeta je danas nedjeljiva«. Značaj ovih Titovih reči i danas je aktuelan.

Principi za koje se Tito zalagao i borio bitan su činilac stabilnosti, međunarodnog položaja, zavisnosti i borbenosti naše zemlje — i danas i sutra. Radnička klasa, radni ljudi, narodi i narodnosti Jugoslavije duboko su svesni da je nastavak Titove politike i na međunarodnom planu i za buduće decenije razvoja jedini mogući izbor.

Osvetljavajući još za života snagu i pravce Titovog kompasa na istorijskim raskršćima, Edvard Kardelj je pošao od davne istine da se sposobnost i uloga ljudi, odnosno njihove politike i ideologije u društveno-istorijskom razvoju najdublje otkrivaju i raspoznaju upravo na tim odlučujućim raskrsnicama i prekretnicama istorije. Na takvim raskršćima »avangardne snage — čvrsto povezane sa svakodnevnim interesima i akcijama radničke klase, radnih ljudi, progresivnih snaga i naroda, a ne gubeći iz vida dugoročne ciljeve revolucije i socijalizma — treba da umeju da sagledaju svoje zadatke u borbi za te ciljeve prvenstveno kroz prizmu kretanja i pomeranja realnog odnosa moći društvenih snaga, a ne kroz statične doktrinarne formule«. Moraju se, naime, predviđati dugoročnija kretanja i u tome jačati one snage koje su nosioci progresivnih društvenih preobražaja. Tu je potrebno ono stvaralačko »šesto čulo«, tj. stvaralačka sposobnost, talenat i uloga pojedinih ličnosti, umeće sinteze i predviđanja i revolucionarna doslednost. Upravo takva sposobnost je najznačajnija karakteristika Titove revolucionarne i političke aktivnosti.

*

Svestrano i sistematsko izučavanje Titovog celokupnog dela, afirmacija njegovog revolucionarnog radničko-klasnog kursa i odlučnost da se deluje u tom duhu — sada su nam potrebniji više nego ikad. To je neophodno, pre svega, stoga da bi se objedinile sve snage našeg društva oko programa za izlazak iz krize, oko projekta koji su razradile vodeće snage naše zemlje, sa Savezom komunista na čelu, a koji treba da osigura novu dinamiku u društvenoj praksi i stabilnost u raz-

voju Jugoslavije. Takva orijentacija i rad potrebni su i radi jačanja našeg jedinstva, socijalističkog samoupravljanja i nezavisnog položaja zemlje, ali i radi efikasnijeg suzbijanja etatizma i birokratskog konzervatizma i pritisaka nacionalističkih, antikomunističkih i drugih neprijateljskih snaga socijalističkog samoupravnog razvitka Jugoslavije, koje se sve više povezuju i agresivno i organizovano deluju. U svojim nastojanjima da devalviraju tekovine revolucije oni ne prezaju ni od direktnih napada na Tita i Partiju. Odlučnim suprotstavljanjem nasrtajima na temelje, izvore i perspektivu našeg puta s periferije u središte svetskih zbivanja i procesa ni najmanje ne želimo da umanjimo značaj naučnog, umetničkog i svakog drugog traganja za istinom, niti pomišljamo da na bilo koji način sputamo principijelnu i argumentovanu kritiku negativnih pojava i slabosti u prošlosti i sadašnjosti. Naprotiv, kritički i samokritički odnos odgovara programskim opredeljenjima Saveza komunista.

Kada govorimo o značaju Titovog dela treba naglasiti da je njegova uloga neodvojiva od nekoliko generacija najistaknutijih revolucionara s kojima je on radio i učio se revolucionarnom radu, i koji su zajedno s njim gradili to gorostasno delo. Neodvojivo je i od požrtvovanog i samopregornog rada stotina i hiljada drugih boraca, komunista, rodoljuba i omladinaca koji su najveći deo svoje životne energije, svojih fizičkih i umnih sposobnosti nesebično ugrađivali u borbu radničke klase i slobodu svoga naroda. Svima njima, u ime sadašnjih i generacija koje nastupaju, dugujemo bezgraničnu zahvalnost.

Oslanjajući se na taj neprolazni opus, moramo samopregornim radom smelije krčiti nove puteve ka napretku, rešavati probleme i zadatke koji pripadaju sadašnjim i novim generacijama.

Titove marksističke analize društvenih kretanja, stavovi i poruke, i sada su aktuelni. U njima su sadržani i mnogi dugoročni putokazi i zadaci, nadasve stvaralački, demokratski i humanistički pristup, izoštrjeni sluh za socijalne i nacionalne probleme i progresivne težnje narodnih masa, primer i iskustvo kako da se društvo razvija i menja da bi život bio plodniji i humaniji — dostojan čoveka. Polazeći od toga, moramo se odgovorno suočavati sa stvarnošću i sopstvenim obavezama, efikasno rešavati probleme i razvijati naše dru-

štvo ka sve višim i humanijim oblicima ljudskih odnosa i demokratskih sloboda, zasnovanih na socijalističkom samoupravljanju u procesu istrajne borbe za oslobođenje rada, radničke klase i čoveka.

Naše je društvo u velikim teškoćama. Ekonomska kriza, visoka inflacija, rastakanje društvene imovine, pojave bogaćenja mimo rada, podele i sporenja — sve to izaziva opravdano nezadovoljstvo radnih ljudi i građana. Oni traže energičniju akciju organizovanih socijalističkih snaga sa SKJ na čelu i dosledno sprovođenje utvrđene politike, poštovanje zakona i zakonitosti i jačanje odgovornosti na svim nivoima. Međutim, u ostvarivanju utvrđene politike mnogo se kasni, a dogovorene mere ne sprovode se jedinstveno i efikasno. Naravno, stanje se neće promeniti opisivanjem, niti umnožavanjem kritika i dijagnoza. Zato je potrebno, bez oklevanja i odlaganja, razviti široku i organizovanu akciju svih snaga i institucija na doslednom ostvarivanju Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije i odluka 13. kongresa, i na toj osnovi postići svestran i stabilan razvoj zajednice i brži izlazak iz krize. Promene u oblasti privrednog sistema i dogradnju Ustava moramo odlučno i bez oklevanja dosledno ostvarivati. U svemu tome moramo imati titovski pristup, tj. menjati sve ono što se nije potvrdilo u društvenoj praksi i što ograničava razvoj društva. To su poslovi, obaveze i odgovornosti koje nemamo pravo da odlažemo, niti prenosimo na nekog drugog. Samo revolucionarnom akcijom i rezultatima gradi se i čuva poverenje, ugled i uloga Saveza komunista.

Vreme pred nama je u znaku odgovornosti svakog pojedinca, naročito nosilaca samoupravnih, političkih, društvenih, privrednih i javnih funkcija. Naše vreme mora biti ispunjeno odlučnim i krupnim promenama koje vode ka istinskoj vlasti radničke klase i daljem razvoju samoupravljanja. Za ostvarivanje tih ciljeva imamo dovoljno snage, moći i raspoloživih potencijala, o čemu svedoče postignuti rezultati s Titom na čelu. To su upravo one snage koje je tako jasno i podsticajno označio Tito na 11. kongresu SKJ: pre svega, jedinstven SKJ, socijalističko samoupravljanje i vlast radničke klase, bratstvo i jedinstvo, opštenarodna odbrana i društvena samozaštita, nezavisnost i nesvrstana spoljna politika i čvrstina svih naših naroda i narodnosti. I pored određenih

slabosti, te snage su u stanju da nađu pravi put za naš dalji socijalistički razvoj.

Idejno-političko i akciono jedinstvo i sposobnost za akciju mogu se jačati samo u doslednoj borbi za ostvarenje utvrđenih zadataka. Rad i odgovornost, disciplina u sprovođenju utvrđene politike, jasna demarkaciona linija prema nesamoupravnim i antikomunističkim tendencijama, oštra diferencijacija u Savezu komunista na tome, istrajnost pred teškoćama, lični primer i moralne vrline, energično savladavanje frakcionaštva i destruktivnog ponašanja — to su zahtevi vremena, to su putevi reafirmacije Saveza komunista i rukovodstva, pre svega. Na ovaj veliki jubilej nemamo pravo da prećutkujemo istinu da smo u Savezu komunista zapali u krizu. Samo podsećanje na Tita neće nas izvući iz sadašnjeg stanja, ali slediti njegov put odlučnosti, principijelnosti i beskompromisne borbe — to je garancija uspeha.

Ostajući verni Titu i njegovom velikom i gorostasnom revolucionarnom delu, osećaju za interese radničke klase i potrebe čoveka i društva, mi, u stvari, ostajemo najviše verni i odgovorni sebi, svojoj borbi i revoluciji, njenim tekovinama i ciljevima — da budemo i ostanemo uvek slobodni, zbratimljeni, jedinstveni i nezavisni. I to, kao i svako drugo opredeljenje, časno se dokazuje samo stvaralačkim i znalačkim radom, smelim suočavanjem sa novim izazovima i odgovornostima u iznalaženju novih, efikasnijih puteva razvoja koji će doprineti da naša revolucija stalno ide napred i postiže nove pobeде, da stalno osvaja nove prostore progressa, još naprednijeg, ljudskijeg i humanijeg. Ta programska opredeljenja smo s Titom trasirali.

Ovo izlaganje završiću Titovim rečima: »Neprekidna borba s problemima i protivrječnostima, koji se uvijek iznova javljaju, i neprekidno kretanje ka novim rješenjima, uz jačanje kohezije i jedinstva socijalističkih snaga i prije svega Saveza komunista Jugoslavije — to je revolucionarnost«.

SUMMARY

WE REMAIN FAITHFUL TO TITO AND HIS GREAT
REVOLUTIONARY WORK

Report of the president of the Presidency of the Central Committee of the League of Communists of Yugoslavia at the formal session of the Central Committee on the occasion of 50 years from the arrival of Josip Broz Tito to the head of the Communist Party of Yugoslavia, held on August 24, 1987.

*

Stepping of Josip Broz Tito to the head of the Communist Party of Yugoslavia is one of the most significant milestones in the Yugoslav revolutionary labour movement. Soon after his becoming the leader, the Party launched a process of its growing into the ideologically and politically unified, tightly organized and militant vanguard of the working class. New political strategy and tactics of the Party, created by Tito, powerfully roused the consciousness of oppressed popular masses, moved them to decisive battles fought for a revolutionary and democratic transformation of society, and resulting in all victories and changes effected by the working class, nations and nationalities of Yugoslavia in our society in the course of the past fifty years.

Inspired by the greatness of Tito's revolutionary creativeness, we are trying to see most effectively, establish and realize our aims and objectives in the present phase of development of our society, so that we also could quickly and more resolutely overcome our present difficulties.

The realization of Tito's historical role on a world scale is growing and is increasingly seen and expressed clearly: Tito has been and remains for all our nations and nationalities a symbol and signpost, an example of courage and wisdom, a consistent communist, a resolute fighter for the rights of the working class and for strengthening of brotherhood and unity, the leader of our national liberation struggle, of our socialistic revolution and of the foreign policy of non-alignment, a statesman esteemed and respected all over the world.

The thorough and systematic studying of Tito's entire work, the reaffirmation of his revolutionary working class course, and the resoluteness to act in this spirit — all these we need today more than ever before. These are indispensable, above all, for the purpose of rallying of all forces of our society around our programme for overcoming its crisis, around the project worked out by leading forces of our country, headed by the League of Communists, that is to secure the stability of development of Yugoslavia.

RESUME

FIDELES A TITO ET A SA GRANDE OEUVRE REVOLUTIONNAIRE

Rapport du président de la présidence du Comité central de la Ligue des communistes de Yougoslavie à la réunion solennelle du Comité central tenue à Belgrade le 24 août 1987 à l'occasion du cinquantième anniversaire de la venue de Josip Broz Tito à la tête du Parti communiste de Yougoslavie.

*

La venue de Josip Broz Tito à la tête du Parti communiste de Yougoslavie marque l'une des dates les plus importantes du mouvement ouvrier révolutionnaire yougoslave. Avec Tito à sa tête, le Parti commence avec succès le processus de sa transformation pour devenir l'avant-garde militante de la classe ouvrière, idéologiquement et politiquement uni et doté d'une organisation solide. La stratégie et la tactique nouvelle du Parti, créées par Tito, ont fortement éveillé la conscience des masses populaires opprimées et les ont guidées dans les combats décisifs pour la transformation sociale et démocratique de la société, étant à l'origine de toutes les victoires et de tous les changements sociaux qui ont été l'oeuvre de la classe ouvrière et des nations et nationalités de Yougoslavie au cours des cinquantes années écoulées.

Inspirés par la grandeur de l'oeuvre révolutionnaire de Tito, nous nous efforçons d'envisager, d'arrêter et de réaliser, avec le plus de succès possible, les objectifs de l'actuelle étape de notre développement social pour pouvoir rapidement et d'une manière plus décisive surmonter les difficultés actuelles.

Le rôle historique de Tito à l'échelle nationale et internationale est toujours mieux appréhendé, exprimé et représenté: pour toutes nos nations et nationalités Tito a été et demeure le symbole, la voie à suivre, le courage et la sagesse, communiste conséquent, militant décisif pour les droits de la classe ouvrière et pour la promotion de la fraternité et de l'unité, à la tête de la lutte pour la libération nationale, de la révolution socialiste et de la politique extérieure de non-alignement — chef d'Etat respecté et estimé dans le monde entier.

Aujourd'hui, plus que jamais, nous ressentons le besoin d'étudier d'une façon globale et systématique l'ensemble de l'oeuvre de Tito, de faire revivre l'affirmation de son cours ouvrier et de classe révolutionnaire et notre ferme décision de persévérer dans cet esprit-là. Cela est indispensable, avant tout, en vue de réunir toutes les forces de notre société autour du programme arrêté pour faire sortir le pays de la crise, autour du projet élaboré par les forces responsables de notre pays avec la Ligue des communistes à leur tête et qui doit garantir la stabilité de développement de la Yougoslavie.

РЕЗЮМЕ

ОСТАЕМСЯ ВЕРНЫМИ ТИТО И ЕГО ВЕЛИКОМУ
РЕВОЛЮЦИОННОМУ ДЕЛУ

Выступление председателя Президиума Центрального комитета Союза коммунистов Югославии на торжественном заседании Центрального комитета, посвященном 50-летию прихода Иосипа Броза Тито во главе Коммунистической партии Югославии, проведенном в Белграде 24 августа 1987 года.

*

Приход Иосипа Броза Тито во главе Коммунистической партии Югославии представляет собой одно из важнейших событий югославского революционного рабочего движения. После прихода Тито во главе партии она начинает процесс перерастания в идейно и политически единый, надежно организованный и боевой авангард рабочего класса. Новая политическая стратегия и тактика партии, созданные товарищем Тито, будили сознание закабаленный народных масс и поднимали их на решительную борьбу за революционные и демократические преобразования общества и привели ко всем победам и общественным изменениям, совершенным рабочим классом и нациями и народностями Югославии за истекший 50-летний период.

Вдохновленные величием титовского революционного творчества, мы стремимся как можно лучше познать, определить и осуществить цели на этом этапе нашего общественного развития, для того, чтобы быстрее и решительнее преодолеть нынешние затруднения.

Сознание об исторической роли Тито в наших и мировых масштабах нарастает и все яснее вырисовывается и высказывает: Тито для всех наших наций и народностей был и остался символом и вехами, храбростью и мудрости, последовательным коммунистом, решительным борцом за права рабочего класса и укрепление братства и единства, вождем народно-освободительной борьбы, социалистической революции и неприсоединившейся внешней политики — государственным деятелем, пользовавшимся авторитетом и уважением всего мира.

Всестороннее и систематическое изучение титовского совокупного дела, утверждение его революционного рабоче-классового курса и решимость действовать в этом духе — вот что нам нужнее теперь, чем когда либо раньше. Это необходимо прежде всего для того, чтобы объединить все силы нашего общества вокруг программы выхода из кризиса, вокруг проекта, разработанного ведущими силами нашей страны с Союзом коммунистов во главе, которые должны обеспечить устойчивость в развитии Югославии.